

Prestižní ocenění AI Awards 2023 míří na Fakultu aplikovaných věd ZČU

7.11.2023 - Šárka Stará | Západočeská univerzita v Plzni

Porotci zhodnotili celkem 111 návrhů na ocenění v pěti kategoriích. Kromě FAV si zlato odvezla také plzeňská společnost JALUD Embedded. Se svými zvukovými detektory SED, které zachraňují lidské životy a chrání majetek, obsadila první příčku v kategorii Veřejná správa. Slavnostní vyhlášení se odehrálo 1. listopadu ve vršovickém Vzletu a bylo vyvrcholením měsíční akce Dny AI, která se letos konala v Brně, Plzni, Ostravě a Praze.

„Úspěch v AI Awards dokazuje, že Plzeň je skutečně chytrým městem. Vítám, že jsme uspěli právě v oblasti bezpečnosti, protože ochrana života a majetku musí být vždy na prvním místě. Všem, kteří za úspěchem stojí, děkuji, a slibuji, že obdobné projekty u nás budou mít podporu a budeme je dál rozvíjet,“ řekl primátor města Plzně Roman Zarzycký.

Za společenský přínos v oblasti AI si cenu odnesl projekt DOAZARC. Na něm se podílela katedra kybernetiky a výzkumné centrum NTIS Fakulty aplikovaných věd ZČU ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů (ÚSTR) a ukrajinskými archivy. Jejich softwarový nástroj zpřístupňuje archiv historických dokumentů NKVD/KGB o Čechoslovácích perzekvovaných na území bývalého Sovětského svazu. Porota ocenila přínos vzniklého multijazyčného digitálního archivu pro zachování historického dědictví a kulturní paměti.

Software dokáže pomocí metody nazývané Optical Character Recognition (OCR) získat z naskenovaných dokumentů elektronický text, který uloží do databáze. Dokáže přitom rozpoznat a převést texty v různých jazycích, včetně ruštiny, ukrajinštiny a češtiny. Software také obsahuje funkce automatického ořezu a narovnání dokumentů, které jsou díky tomu zobrazeny v optimální podobě, bez nepotřebných okrajů nebo zkosení.

Vytvořený veřejně přístupný online archiv obsahuje přes 300 000 naskenovaných stran dokumentů, v nichž mohou zájemci z řad odborné i laické veřejnosti jednoduše vyhledávat. Přístup k této dokumentaci, jež představuje vzácný pramen pro studium a pochopení událostí, které ovlivnily osudy mnoha lidí během 20. století, je přitom možný díky využití metod AI, konkrétně sémantické analýze textu a OCR. Význam digitálního archivu je o to větší, že data jsou díky mnohojazyčnému uživatelskému rozhraní (čeština, angličtina, ruština, ukrajinština) přístupná mezinárodní veřejnosti. *„Fyzické archivy mohou podléhat poškození či ztrátě, což se projevilo během ruské invaze na Ukrajinu, kdy byly některé z archiválií trvale ztraceny při bombardování archivů. Digitální archiv umožňuje uchovat tyto cenné materiály v trvalejší a snadno přístupné formě,“* upozorňuje Jan Švec z oddělení umělé inteligence katedry kybernetiky FAV ZČU. Připomíná také, že jedním z přínosů spolupráce ZČU, ÚSTR a ukrajinských archivů je návrat automaticky zpracovaných, digitálních dokumentů zpět na Ukrajinu, kde budou uloženy spolu s původními listinnými dokumenty.

„Velice si vážíme ocenění od poroty a děkujeme organizátorům nejen za AI Awards 2023, ale i za celé Dny AI. Vše nás motivuje k další práci, která se týká aktuálních problémů nejen v oblasti historických archivů, ale AI obecně,“ sdělil za tým vývojářů Jan Švec z oddělení umělé inteligence katedry kybernetiky FAV ZČU, který společně se svými kolegy Pavlem Ircingem a Martinem Bulínem projekt letos v březnu v souvislosti s jeho spuštěním představil v Knihovně Václava Havla.

Společnost JALUD Embedded je úspěšným plzeňským startupem a absolventem Inkubačního programu městské společnosti BIC Plzeň. Západočeská metropole byla jedním z prvních měst, kde

zvukové detektory SED chrání obyvatele a jejich majetek. Pilotní provoz funguje třeba také v Amsterdamu nebo Sao Paulu. První místo obdržela společnost za řešení, které v reálném čase informuje o nebezpečných událostech a výrazně zlepšuje veřejnou bezpečnost.

„Ocenění si velmi vážíme. Je skvělé vidět, že práce, kterou děláme, dává smysl nejen nám, ale i lidem okolo. Je to další díl do mozaiky, kterou se nám v JALUD Embedded postupně daří skládat. Věříme, že nám pomůže zviditelnit práci, která má pozitivní dopad pro společnost,“ uvedl Lukáš Svoboda, výkonný ředitel JALUD Embedded a absolvent Fakulty aplikovaných věd ZČU.

„Dvě z pěti kategorií ovládli plzeňští inovátoři. Mezi TOP 3 finalisty se probojovala také Správa informačních technologií města Plzně za nasazování chytrých technologií pro lepší správu města v oblastech bezpečnosti, autonomní mobility a životního prostředí (kategorie Veřejná správa) a plzeňská společnost SpeechTech, která stojí například za projektem Gott navždy navracející hlas světoznámého zpěváka zpět do éteru (kategorie Společenský přínos). Tato skvělá umístění dokazují, že jdeme v Plzni správnou cestou a chytré inovátory si v regionu umíme udržet,“ řekl Daniel Kůs, radní města Plzně pro oblast Smart Cities a podporu podnikání.

Organizátory prestižního ocenění AI Awards jsou prg.ai, Brno.AI a CzechInvest. Podle jejich slov nejen počet nominací, ale především jejich kvalita a pestrost ukázaly, kolik skvělých osobností, institucí a firem se umělou inteligencí v Česku zabývá. Předávání cen symbolicky zakončilo celorepublikovou akci Dny AI, jejíž program v Plzni organizovalo Podnikatelské a inovační centrum BIC Plzeň.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5845>